

Ese de trei ori in septimana: Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a, cand o câla intraga, cand numai diumetate, adeca dupa momentul impregiurarilor.

Prețial de pnumerațiune:	
pentru Austria:	
pe an întreg	7 fl. a. v.
" diumetate de an	4 " "
" patrațiu	2 " "
pentru Romania si Strainețate:	
pe an întreg	15 fl. v. a.
" diumetate de an	8 " "
" patrațiu	4 " "

ALBINA.

Prenumeratiunile se fac la toți d. corespunzătorii a-i noștri, si d'adreeptul Josefstadt, Lange Gasse Nr. 43, unde sunt a se adresa si corespundintile, ce privesc Redactiunea, administratiunea sau speditura; câto vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuțele si alte comunicatiuni de litere privat — se raspunde cate 7 cr. de linie, repetirile se fac cu pretul scadit. Pretul timbrului cate 30 cr. pentru una data; se antecipa.

Localitatea redactiunii e: Josefstadt, Lange Gasse Nr. 43.

Viena 25 opt./6 nov.

Diarele independente inca tot nu precep cum s'a potut fini crisea ministeriale atat de repede, si in unica conferinta, in ceea de la Praga. Foile inspirate, in role de doctrinari, ni splica cã n'a fost crise ministeriale, ci numai crise de programe. Acêsta splicatiune in alte state constitutionali nu si-ar potè avè loc defel, dar in Austria bag de sèma unii ministri se identifica cu portfoiele lor si nu cu programele, si astfel in diferite timpuri pot primi programe diferite.

In ce consta deci crisea de program? La acêsta n'avem inca nici odesluire, foile regimului ni-o deforesc, si noi o cerem, rogandu-le totodata se ni spuna cum s'a potut intemplan crise de program, in ministeriul care n'are program, ci profesèza „calea libera?” Cumca ni s'ar dà informatiuni, fie-nè iertat a ne indoi deocamdata; si daca totusi ni exprimem dorintia a le cunoscè, acêsta o facem ca se nu crèda cineva cã opiniunea publica, ustanita de combinatiuni, s'ar fi pus la dormite.

Se dice cã d. Beust si-va avè si el partea sa de influentia la politic'a interna si cîmca are un program întreg (se ințielege cã necunoscut inca) ce-l va pune la incercare pentru a reesi cu pretensiunile regimului in fatia dietei din Pesta. — E bine, d. Beust e pregatit a reesi cu pretensiunile, ne intrebam inse daca d. Beust e pregatit si pentru cazul

cand ar cadè acele pretensiuni in dieța ungrèscã? —

Alt obiect de la ordinea dilei e reform'a ce are se se introduce in armata. E de prisos ca diaristic'a se mai întone necesitatea ei, o facu acêsta batalia de Königgrätz in mod invederat si doreros pentru popòrale imperiului.

Despre constitutionalismul din Prusia cascigam concepte adeverate prin cercuntanti'a cã deputatului Twisten i se facu proces pentru cuventarea ce a tînut'o in casa reprezentantilor a supra justitiei in țiera. Onóre inse nedependintiei judecatorilor prusesci, ci declarara de nevinovat pre acusatul, desl procurerul de stat propusese inchisóre de doi ani. —

In Romania, miscamintele electorali si-au victia lor. Nu numai pre candidati ei si pre alegatori i vedem formuland programe politice. Pareri antiliberali inca nu lipsesc ici colè, dar se avem incredere in liberalitatea constitutionalismului din acea țiera, care nu mai potè nasce reactiunari.

Dieța Ungariei

a careia concliamare o sciu ceitorii noștri din nr. tr. e obiectul prim al desbatelor in diarie. Partia lui Deak, majoritatea dietala deschise in „P. Naplè” protocolul pecatelor comise de cei de la putere fatia cu dens'a. Probabilmente prin acêsta vre totodata se-si motiveze retragerea de la conducere. Se aruncam si noi o privire scurta in acest protocol:

„Inca n'a fost guvern — dice „P. N.” de sambeta — care din partea diaristiceii ar fi avut atat sprigin, cat ómenii din septembrie.

Barbati liberali primira oficie. Organele provisorului nu fura vatamate, rôtele administratiunii si ale justitiei remasera neatinsc. Linisce si incredere plina de sperantia nutriau inimel; ordinea in țiera intrèga nicairi nu s'a turburat nici un moment.

In dieta, partia noștra era in majoritate decisiva; adresele noștre in ton loiale gasira recunoscintia si la locul prè nalt. N'am protestat contra recrutatiunii si contributiunii fora de lege, nu cumva se causam pedece si turburari puterii pana la complanatiunea pacica.

Infintiarim comisiuni, mai nainte de ce ni-am fi provedit cu guvern legale, mai nainte de ce am fi restituit macar un'a din institutiunile noștre constitutionali, ca se ne prevedem cu pregatirile cele atat de necesarie la reformele in tôte ramurile administratiunii.

Esistintia afacerilor comuni, — de care cea mai mare parte a natiunii cu un an mai nainte neci cã voia se auda, — o recunoscu si partia din stang'a, si numai in privintia modului desbaterei si deliberatiunii si-dede parere diferitòrie.

Arete-ne cineva vr'ostrafomareatat de mare in timp asiè scurt in spiretul public al cutarei țieri, fora de revolutiune! Arete cineva la cutare natiune constitutionala astfel de incredere generala, atat'a bunavointia si prevenire fatia cu un guvern care inca n'a facut nemica, desi le-a promis tôte!

Si ce a facut guvernul fatia cu acêsta natiune indulgentè? S'a investit intr'o negura misteriosa cast' dieii cvului vechiu, cu cari numai prin oracule poteau comunica. Si ce diceau aceste oracule? „Ibis, redibis non morieris in bello.”

Din pretensiunile noștre la nedependintia de stat nu s'a implinit nemica. — Intr'adever cuventul de tron primi santiunea pragmatica de puntul manecarei, dar se impedeã aci de nu mersè neci un pasiu nainte.

Intrebam: ce s'a intemplat de atunci in interesul nedependintiei si integritatei Ungariei, cari sunt conditiuni essentiali in santiunea pragmatica? Cu Croatia stam precum am stat. Era in privintia Transilvaniei — cu amanarea

dietei de acolo — cestiunea uniunii spendiura de a supra capurilor noștre ca spada lui Damocle.

Ce se atinge de continuitatea dreptului, ast'a o intorse pre dos, cand in fapta o recunoscu, era in prasso o denegã. Guvernul din optobrie ni-a dat cel putien comitate trunchiate; guvernul din septembrie inca tot priveghièza peste sacrele traditiuni ale provisorului.

Tot asiè pretinse de la noi revisiunea premergatorie a legilor din 1848, ceea ce natiunea nu potè face fora de renunțiare la principiile fundamentali ale constitutionalismului.

Si primiram un rescript care dede cu apa rece preste caldur'a increderei si entusiasmului din țiera.

Deducem cã guvernul nu vre ceea ce vre natiunea; dar ce vre guvernul? e inca enigma. Ar fi curiositate a scrutã, destul scim: cã politic'a guvernului e negatiunea dorintielor noștre.

Purecede a demustrã cã lupt'a de la Königgrätz dede Ungariei importantia noua, incheia: „Si ce s'a intemplat de la Königgrätz pentru a aretã cã guvernul si-precepe situatiunea noua si cã vroscè corespunda acceptarilor Ungariei? — Responsul lu potem dà cu unieul cuvent: nemica!”

Va interesã a sci parerea celor'a de la guvern in fatia numitei partite superate. Diariul ministeriale de Viena, — luand potè ansa de la articolul atins, de care inse nu pomenesce — facu lauda lunga dietei ungresci, recunoscendu-i bunavointia si alte complimente de felial acestia, atingend apoi de proieptul sub-comisiunii pentru afacerile comune conchide cã acêsta nu e — diplom'a din optobrie.

Cu alte cuvinte: intentiunea guvernului e a remanè pre terenul diplomei din optobrie, a cercã pre acêsta modul infintiarci acelei corporatiuni care va avè a se ocupã de desbaterea afacerilor

FOISIORA.

Tractat

De origine, vechitate si insemnateea istorica a numelui Valac.

In numele Valac, cu care numesc mai vertos popòrale germane si slave pre tôte popòrale de origine galu-romana, se cuprinde nu numai un'a dovèda vechia despre originea galu-romana a Dacu-Romanilor, ci sub acest nume de odata se desvòlta si vechi'a istoria a acestor'a, necunoscuta pana astadi istoricilor natiunali.

Despre originea numelui Valac, cu care numesc natiunile straine mai ales pre Romanul din Dacia, caro in limba sa propria se numesce pre sine Roman, — au tratat in opuri întregi, si in foi publice mai multi autori, in desclinite timpuri si din desclinite punturi de plecare *), totusi tôte cate acele alt'cum mult meritato lucruri privitorie la originea si insemnateea numelui Valac, care este pentru noi Romanii din Dacia de atat'a inportantia si sbatere istorica, nu fura in stare a produce pentru sciintia critica un ce indestulatoriu, pen-

tru acia fu si este inca un'a lipsa simțivera a infintia in oieptul acêsta ceva mai multiamitoriu pentru sciintia, si de acêsta convingere petrunsi fiind noi, nu am potut trecè cu vederea in decursul studiilor noștre limbistice si datele venitòrie inainte la descliniti autori cu privintia la originea si insemnateea numelui Valac, pre temeul caror desvòltam urmatoriu rezultat:

Numele Valac, care de dupa desclinita insusiro a limbelor cel rostesc, sufera desclinite modificatiuni, precum: Val, Valh, Valeh, Uualach, Uualaha, Walsch, Vals, Valach, Falen, Faiali, Valani, Valuen (Walwen): la popòrale germane; — Vla, Vlah, Vloh, Voloh, Vlos, Volos: la popòrale slave; — Blah: la Greci; — Olah, Olasz: la Magiari; — Ilak: la Turci; — Ilak la Tartari, — cu tôte cate aceste schimbaturii dialectice, nici cand nu a insemnat, nici insemnèza in limbele si idiomele ce le rostesc, de cat: Gal (Gallus); Roman si Italian, si acest nume infatiseza o betrana dovèda istorica despre vechi'a origine romanu-italiana a Romanilor din Dacia, fiind cã ebiam in numele acêsta de Valac pestrèza din vechime popòrale germane si slave acea cunoscintia in memori'a si limba lor, cumca Romanii din Dacia sunt de origine galu-romana, numindu-i inca din vechime cu acêsta-si nume de Valac, precum a numit si numesc inca si pre Italiani; si deca nu ne am fi pestrat limba noștra romana, inca ebiam acêsta impregiurare ar' fi de ajuns spre a dovèdè cã suntem de origine italu-romana.

Multalaturitate oieptului acêstui cere, ca se desvòltam materi'a sa din urmatòriele 9 punturi de vedere, adeca:

1. De parerea istoricilor cu privintia la originea si insemnateea numelui Valac.

2. De vechitatea istorica a numelui Valac dupa documente vechi.

3. De originea si urdirea numelui Valac din Gal (-Gallus) in rostul popòralor germane dupa documente vechi si dupa studiul limbistice.

4. De trecerea numelui Valac de la Germani mai antaiu in graiul popòralor slave, de la acesti apoi la Greci, Magiari, Turci, si de la acesti la Tartari.

5. De intielesul, formularea si miscarea numelui Valac in graiul natiunilor cel rostesc, dupa rostul modern si dupa documente vechi.

6. De timpul cand a inceput a se dà numele Valac Dacu-Romanilor, si de causa aplicarci acêstui nume pre ei.

7. De intielesul „pastoriu” atribuit numelui Valac.

8. De provinciile ce vin inainte sub numele de Valachi'a.

9. De numele Valac dat Pacinacilor si Cumanilor. Deci

1. De parerile istoricilor cu privintia la originea si insemnateea numelui Valac.

In oieptul acêsta, adeca despre originea numelui Valac, se afla la istoricii urmatoriele pareri, si anume:

a) Petru Kalantsich, istoric de origine slavèna din al 18 secul, in opul seu intitulat: De Istro, cap. 8. § 4. deduce originea cuventului Valac de la Latiu (Latium) cetatea de frunte a Latinilor betrani din Italia. Densul dice: „Nomen Valaborum ante Cinnami tempora, qui 12 floruit seculo auditum non esse, ajunt: neque tum primo exortum censeas. La-

tini quippe, ex quo Illyris cognitæ sunt, ab antiquissima inde ætate Vlasi compellabantur, tamquam Lassi dicas, Vlasonsona Illyris familiari præfixa, uti et compellabantur hodie”, — adeca pre romania: „Numele Valac se dice a nu fi fost audit inainte de timpul lui Cinamu (istoric erecesc), care au vietuit in su'a a dõua spre diceca, inse nu cugetã cã atunci s'au inceput mai antaiu acest nume, pentru cã Latinii de cand fura cunoscuti Slavilor (Ilirilor), adeca din timpurile cele de demult, de acesti-a se numesc Vlasi, ca cand ai dice Lassi (de la Latiu) cu consunant'a V prepusa, carea este familiara Slavilor, precum si pana asta-di la Slavi se numesc (Latinii)”.

b) Enea Silviu (sèu pap'a Piu al doile), scrietoriu din al 15 secul, in istoria sa despre Europ'a, anume descriend Ungaria, cap. 1. 2. 4. — deduce originea numelui Valac de la Flac (Flaccus), óre care duce al vechilor Romani, dicend precum urmèza: „Hanc terram (Dacia) incoluerunt quondam Getæ, — postremo Romanis armis subacti ac deleti sunt. Et colonia Romanorum, quæ duces cõcreret eo deducta, duce quodam Flacco, a quo Flaccia nuncupata. Exin longo temporis tractu, corrupto, ut fit, vocabulo, pro Flaccis Vlachi apollati, — adeca pe romania: „Acêsta țiera (Dacia) o a locuit odata Getele, — in capet s'a supus de armele romane si s'a stins acel popor, si s'a dus acolo colonia romana, care se infreneze pe ducii barbari, sub comand'a unui duce Flac, de la care s'a numit Flaci'a. Dupa acêsta s'a stricat numele prin decursul lung al timpurilor, si in loc de Flaci s'a dis Valachi.”

Acêsta parere despre originea numelui Valac urdita de Enea Silviu, a impartesit-o mai multi autori, intre cari si George Reyehers-

*) Dintre autorii Dacu-Romanilor, a lucrat mai vertos: Petru Maioru, in istoria sa pentru inceputul Romanilor in Dacia, Bud'a 1812 pag. 173—194. — A. P. Laurianu, in magazinul istoric pentru Dacia, tom. 1. fasc. 1. pag. 48 s. c. l. — Gazet'a Transilvaniei numerul 11 ex 1862. — Basiliu Mania, in disertatiunea sa istorica critica, Timisòr'a 1858. pag. 269—418. Cest din urma a cu les frumoșe si mai deplinite date in acest oiept, dar le a propus in un mod neorenduit sciintific.

comune imperiale, — si 'ntr'acésta inten-
tiune a sa, nu suferé pressiuine de la neci
o partita.

Conchidiend din acestea, sessiunea
dietei unguresci ce se va incepe la 19
novembre, va avé se suferé multe sgo-
mote, atat partitele intre sine in senul
dietei, cat si fatia cu guvernul. — In
lantru, partit'a din centru, ceea alui Deák,
nu vre conducerea mai departe, o imbia
partitei den stang'a, ast'a éra nu vre s'o
primésca, provocand pre Deák s'o con-
tinuie insusi daca au inceput'o. Fatia cu
guvernul sunt ambele partite in opu-
setiune.

Brasiov, 21 oct.

Serbatórea cea noua, propusa si re-
comandata de dnul redactor al „Gazetei“
pe 26 octobré cu o fervóre despotica de
„not'a infidelitatii“ a facut atat aici in
Brasiov, cat si in tot districtul acest'a un
fiasco fórté urit, pentru cá afara de ru-
deniile dlui nimeni n'a voit se ia parte
la aceasi. Pe aici romanii nu ved in le-
gea inarticulării nici o garantia a nati-
onalitatii nóstre, daca nu este garantat
prin lege usul limbei in trebile publice.
Nici aceea nu este adevérat, cá acea di-
s'ar fi serbat in tot districtul Fagarasiu-
lui, ci numai ici cólea la cate o biserica,
inse nici pe la acelea poporul n'a sciut
nimica de tóta tréb'a acést'a; éra inteli-
genti'a cea mai luminata s'a scandalit
fórté tare de amenintiarea dlui redactor,
carele éra si se pórt'a ca si cum gazet'a ar
fi oficiala, cand ea nu este. *)

Scirea telegrafica despre atentatul
de la Praga sosita si aici astadi a produs
cea mai mare scarba si durere in tóte
clasele de ómeni, la care ajunse ea in
carsul dilei. Cu totii ne in fioraram inri-

*) Venind-ne acest artícul de la mapi pré-
stimabile, nu i-am potut denega primirea
si publicarea, pre cand acést'a póte se
aduce parere de reu observand cá intro
fratii nostri din Transilvania lipsesc
contielegerea perfecta, ce noi o presupu-
sesem vorbind in nr. tr. cand totodata
aflaram cu cale a insirá si legea pentru
limbe, si cá poporul roman se se identi-
fice cu ce este nationale in acele legi.
Red.

cosiat, am multiamit inse Ceriului cumca
a pazit o viétia atat de scumpa la 35 mi-
lióne suflete. J. G.

Arad, in 1 nov. 1866.

(u) (Scólele poporale.) (Incheiare.)
Ast'a e, ce am dorit se mai adaug din
parte-mi catra cele desfasurate asupr'a
acestui punt in „Albina.“

Afara de acést'a asiu mai avé se
ating ceva putin despre mesur'a si mo-
dalitatea, cum mi inchipuesc a se precisá
si regulá oficiul, influenti'a si control'a
celor trei factori, adeca a statului, a epis-
copatului si a natiunei asupr'a scólelor
si invetiamentului la noi.

Mi place cá dl de langa Dunarea
Banatului a deosebit ací pe episcopat de
cler. Clerul de rond adevérat cá are, pó-
te si cauta se aiba multiplice incurgere
in scóla si invetiamentul populariu, pen-
tru cá clerul de rond la noi e invescut,
am poté dice — e un'a cu poporul; pre-
cand episcopatului nostru in Austria, si
cred cá si pe aiurea i place a ocupá o
base tot mai mult absoluta fatia cu lumea
civile, prin ce — firesce tot mereu devine
a se isolá de catra popor; si asié influen-
ti'a si mai tóta aptivitatea lui e nerestrin-
sa prin sinod si natiune, ci curat numai
resultatul cugetului si bunavointiei. Deci
o „autocratia“ ca acést'a, daca e ca ea
se nu degenezeze in iesuitism, adeca se nu
apuce a-si face tóta lumea de unélta
pentru propriile scopuri particulari, tre-
be cu ori-ce pretiu, in propriul interes
chiar si al clerului de rond — marginita
la cele sante, la biserica, la chiamarea sa
curata si propria.

Acestea pretrimitiend, dic in scurt
asié:

1. Statul, séu regimul ca represen-
tante a statului inepriune supra-insp-
tionea séu control'a sa politica in scólele
poporale — a) prin autoritatile sale de
presu, cari dupa lege censuréza tóte car-
tile, asié-dara si cartile nóstre scolare,
pentru ca ele se nu cuprinda nemica pe-
riculos tronului si statului; b) prin orga-
nele sale politice aministrative, cari —
asemenea ca ori-unde, vor invigilá si in

scólele nóstre, ca in ele se nu se propu-
na nemica, ce legea dechiara de pliculos
tronului si statului; c) prin insesi orga-
nele aministrative si inspectiunali ale na-
tiunei, in cat acestea, confirmate de reg-
im si recumoscute de autoritati publice,
ba pre cat ar cere lips'a, si solvite din
banii publice, dupa ce e invederat, cá
cultura poporului e interes nu numai al
natiunei, ci in asemene mesura si al sta-
tului, — vor avé — de o parte dreptul
de a cere ajutoriul organelor politice in-
tru esecutarea functiunei lor. éra de alta
parte vor avé detorinti'a de a reportá de-
spre progresul si tóta starea scólelor po-
pulari, si de a dá veri ce desluciri pofite
de catra regim.

Potestatea coercitiva, adeca infren-
narea si pedepsirea de abuzuri mari séu
escese in acést'a privintia, e — a judecie-
lor ordinare; éra potestatea disciplinaria
asupra invetiatorilor e — a organelor
natiunei, de la cari apelat'a va merge la
congres séu sinod, éra pana la organisa-
rea si sistemisarea acestor'a, la guvernul
centrale.

2. Episcopatul indeplinesce oficiul
si dreptul seu in scólele poporale — a)
prin catecheti, cari au se propuna inve-
tiatur'a religiunei si moralei; b) prin con-
sistoriu, carele va censurá cartile seolari
din punt de vedere al religiunei si mora-
lei; c) prin protopopi séu inspeptori sco-
lastici speciali, cari vor avé se viziteze
din cand in cand prelegerile si se asiste
si la esamine, pentru a se convinge de-
spre progresul si curatiuni'a religiunei si
moralului crestinesc in scóle. — Potesta-
tea disciplinaria asupr'a catechetilor e a
protopopului séu inspeptoriului si resp.
a consistoriului.

3. Afara de aceste mai sus precisate
amestecuri, participari si controlari —
tóta mai de paftea aministratiune a scó-
lelor, directiunea si inspeptiunea inveti-
turi si a invetiatorilor precum si potes-
tatea disciplinaria asupr'a invetiatorilor,
suplentilor, directorilor séu inspeptorilor
locali si districtuali — e a poporului séu
natiunei si se indeplinesce prin congres,
— si adeca dupa firea specialilor afaceri
si persóne, parte prin cel diecesan, parte

prin cel metropolitan séu generale, si
érase — parte de a dreptul, parte priu
organele alese de acestea, si dupa in-
struptiunile si preseriscle staverite de a-
cestea. In congres — se 'ntielege, cá preu-
timea atat prin védi'a, cat si prin inteli-
ginti'a si numerul seu, va avé tóta cuve-
nit'a influentia si ponderantia.

In acest tip — asié asiu crede si eu,
cá intr'adever s'ar dá lui Ddieu, ce e alui
Ddieu, Imperatului, ce e a imperatului,
si poporului, ce e a poporului. —

Un'a mai am se observ aici in fine,
cumca adeca nici de cum nu sum, nu pot
se fiu, pentru organe de aministratiune,
directiune si inspeptiune — *colegiali*,
adeca compuse din mai multe persóne
fisice, buna óra ca senatele seolari, ce se
decretasera in Ardeal. Organele nóstre
au se fie curat *esecutive*, apoi organele
esecutive *colegiali* de o miia de ori s'au
adeverit *nepractice*. Un membru se lasa
séu radima pe altul, unul descarca re-
sponsabilitatea asupr'a altuia; éra sub
masc'a colegiului de comun abuséza de
oficiu si potere — unul, cel mai rafinat.

Proieptul dlui Babesiu pentru de a
esi iute din anomal'a stare, in carea ne
aflám adi lancediend cu scólele, lu reco-
nosc de fórté practic si respundiatoriu,
si ca mesura trecatória, l'accept cu ambe
manile. Unde-e norocul, se avem regim,
care se ni-l realizeze cat mai curend! —

Ni se cere publicarea testamentului
intreg al repausatei Anna Alesandro-
viciu din Logosiu:

Testament.

Fiind cá mórtea fiescecarui om este si-
gura, éra ór'a mórtei nesciuta, drept ace'a eu
din jos scri's'a aflandu-me cu mintea intréga
si sanetósa, mi descoper vointi'a mea cea din
urma prin testamentul de fatia in urmatoriul
chip: — Cu *privire* cumca eu la averea ce
astadi o posied am devenit pre calea mosteni-
rei, care avere inea de la parinti mei agoni-
sita fiind, in decursul casatoriei mele cu repo-
satul meu barbat Constantin Alesandroviu nu
s'a inmultit, dara si altcum de dupa contrac-
tul de casatorie din 20 januaru 1835 ací sub/
alaturat si sigilat, pentru casul deficientei
pruncilor sum singura proprietárea a intregi
averi acesteia nemiscatóre si miscatóre, asia-

dorf in geografia Transilvaniei, — apoi Car-
rol du Fresne, in notele sale istorice si etimo-
logice la istoria lui Cinam. Acést'a parere se
vede a se fi intemeiat pre urmatóriele versuri
ale lui Ovid Nasone: Epist. Pont. libr. 4.
Eleg. 9.

„Praefuit his, Graecine, locis modo Flac-
cus, et ille

Ripa ferox Istri sub duce tuta fuit.

Hic tenuit Mysas gentes in pace fideli;

Hic arcu fisis terruit ense Getas.“

c) Stefanu Zamosius, in opul seu in-
titulat: Petrite vechi ale Daciei (Lapidum an-
tiquorum Daciae) cap. 3. deduce originea nu-
melui Valac de la al Panonilor Olaz, de unde
se ar fi facut Olachi si de aci Valachi. Densul
desvólt'a in urmatoriul mod materi'a sa: „Dicti
Vlachi, non a Flacco, ut Bonfinius, et alii com-
miniscuntur, sed quia ab origine eorum a Pan-
nonibus Olaz vocantur, hinc Olachi, ac additio
literis tandem Valachi sunt dicti,“ — adeca
pe romanica: „Numitii Vlachi nu de la Flacu,
precum nascocesse Bonfiniu si alii, ci pentru
cá pre stramosii lor (a Romanilor.) i chiama
Panonii Olaz, de unde s'a facut Olachi, si a-
daugend litere, pe urma s'a dis Valachi.“

d) Ant. Bonfiniu, scrietoriu din al 15 seculu
si Italian de origine, in opul seu intitulat: Re-
rum hungaricarum, decade 2, lib. 4. de duce
originea numelui Valac de la vorb'a grecésca:
βαλλω — άξας (aruncatori de sageti), fiind cá
romanii intrec pe alte popóra in maestria de a
sagetá. Cuvintele lui sunt urmatóriele: „Va-
lachi — — quos Pius a Flacco, pronuncia-
tione germanica, Vlahos dicti voluit: nos contra
άπο τού βαλλειν και τής άξιδος dictos esse cen-
suimus, cum sagitandi arte prepolleant,“ —

adeca pe romanica: „Valachii — — pre cari
Piu (Enea Silviu) a voit se i deduca de la Fla-
cu cu rostintia germana Vlachi, noi din contra
cugetám cá s'a numit asiá de la άπό τού βαλλειν
και τής άξιδος, fiind ca in maestria de a sagetá
intrec pe alte popóra.“

e) Döderlein, autor din al 19 secul, in
opul seu intitulat: Lateinische Synonyme und
Etymologien, Leipzig 1826—39, pag. 409 de
duce numele Valac de la Volsci, vechiu popor
al Italiei de mediloc. Acést'a parere se dice cá
s'a urdit la autorii Poloni.

f) Thunman, scrietoriu din al 18 secul, in
opul seu: Untersuchung über nordische Völ-
ker, — deduce numele Valac de la cuventul
slaven Blech, ce insémna a amblá fara locasiu
statatoriu, adeca a portá viétia nomada.

*) Dacu-Romanii dupa marturisirea acést'a a lui Bon-
finiu, intrec pe alte popóra in maestria de a sagetá.
Dupa Anonim cap. 25 Romanii lui Gelu din Tran-
silvania erau inarmati numai cu arcuiri si sageti
(quia alia arma non haberent, nisi area vel sagittas),
cand a portat bataia cu Magiarii cuceritori. —
Thurocz, in cronic'a Ungariei part. 3. cap. 38 ne
marturisesc cumca Ludovicu regele Ungariei la
anul 1370 portand bataia cu Laicu (Ludovicu)
principele Tierci Romanesci, cand a vrut osten a un-
gurésc'a se tréca din partile Vidinului preste Dunare
in Tiera, sagetatoriului lui Laicu aruncá asupr'a ostei
sagetile ca plóia. — Cine nu cunosece pe famosii
Romani sagetatori alui Dan al III principe din
Moldova, drept popor ajutoriu in bataia de la
Marienburg la anul 1523, cari cu sagetile lor in-
fransera poterea calaretilor teutoni? — In Codex di-
plomatius Hungariae, de Fejér tom. 4. vol 1. pag.
234 se dice despre Tartarii cari la anul 1241 a in-
trat si devastat Ungaria: „Meliores sunt sagitarii
(scil. Tartarii) quam Ungarii et Comani“. Inea un'a
in pregiturare, care spriguesce dovedirile: cumca
Cumani a fost Romani.

g) Engel, istoric din al 19 secul, in opul
seu: De origine Walachorum appendix, deduce
originea numelui Valac de la riul Volga. In
acést'a retacire ajunge densul intemeianduse pe
analele rusesci ale lui Nestoru, care a vetiuit
si scris in al 11 secl, si care dice, cá Bulgarii
asiatiei a fost inpartiti dupa riuri din cari se
adapá in: Bulgari volohesci la riul Volg'a, si
in camicesci la riul Cama. Bulgarii camicesci
remasera in Asia, éra cei volohesci a purces
in Europa, si pe acesti de pe urma, dice Engel,
Rusii si Slovenii si cu acesti-a Nestoru, i-a chia-
mat Volochi. Mai de parte dice Engel, fiind
Dacu-Romanii sierbi la Bulgari, numele sta-
penitorilor s'a inpartasit sierbilor.

Acést'a fantasmagoria de vis a lui Engel, se
vede urdita in mintea lui de acolo, fiind cá nu
au cunoseut limb'a slavéna, pentru aceia au
cufundat derivatiunea aieptiva de la Voloh, cu
acea de la Volg'a. — Schlózer, in comentariul
seu despre Nestoru tom. 3. pag. 145 dice: „An
die Volga kann bei dem Namen Volochi Nie-
mand denken, der atwas russische Grammatik
verstehet: Voloshkij (sh, se respunde cá zs ung.
ori j franc.) kommt von Volga, Voloszkij (sz,
se resp. cá s ung. ori ch franc.) von Voloch.“
Apoi tot Schlózer, tom. 2. pag. 57: „Voloshkij
kommt von Volga, so heissen die Bulgaren an
der Volga: Voloszkij hingegen ist von Vo-
lochi-Wälsehe, Italiener.“ — Nestoru, dupa
Schlózer tom. 2 pag. 36, 55, 57, 58, 60, nu-
mesce pe Italiani cu numele de Volochi, si se
vede a aplicá acest nume si pe Francei. — Alt-
muntrele Nestoru numesce pe Bulgari pretutind-
ene cu acest nume al lor. — Drept aceste, ce
vre Engel prin berfelele lui se vorbésca reu
de Romani?

h) Leunclaviu, istoric din al 16 secul,
in pandectele turceice (Pandectis turcicis) nume-
rul 71, deduce numele Valac de la Gali, din
care nume poporale germane a facut amesurat
graiului lor Guali, Walli, Wallones, Wallischi
etc. — De acést'a parere este si famosul Vol-
taire.

2. De vechitatea istorica a numelui Valac dupa documente vechi.

Schaffarik, unul d'intre cei mai inve-
tiati scrietori de originea slava, in opul seu in-
titulat: Anticile slavice, — editiunea germana
de M. Aehrenfeld, Lips'a 1843. tom. 1. pag.
237 ne inpartiesc urmatóriele: „Die Slaven
haben bereits die in Siebenbürgen wohnenden
keltischen Völker der Bastarnen und Peuciner
— Vlahen genannt,“ — adeca pre romanica:
„Slavii au numit dejá Vlachi pre popórale cel-
tice ale Bastarnilor si Peucinilor locutóric
in Ardel.“

Desi Schaffarik nu aduce dovedi inainte
pentru marturisirea acést'a a sa, totusi se vede
a fi combinat si grait un mare adevér despre
vechi'a folosintia a numelui Valac, pre cum
vom vedé din cele ce noi mai in jos vom des-
vóltá in oiept.

De dupa starea sciintei pre cum au fost
desvóltata ca pena de unadi, cautá se se créda,
cumca popórale galu-celtice cele vechi ale Bas-
tarnilor, Peucinilor, Tribalilor, Scordisci-
lor, Tauriscilor etc. — cari erau stationate
in partile Daciei si Traciei, au purces inapoi
spre locuire in timpurile vechi din Gali'a, cea
pre inpoporata, subt famosii duci Belovese si
Sigovese, — adeca, cumca au purces in migra-
tiunea lor spre a locni la Marca négra in par-
tile Daciei si Traciei.

dara dispunend despre acésta avere constatôre: —

a) In bine nemiscatoriu din casa cu intravilan din Logosiu rom. sub Nr. 574 cu partilele cartei funduare 984. 985; d'oua livedi in dealul lui Polez cu numerii de partiele a cartei funduare 5839 si 5847 d'oua vii promontoriale in dealul lui Polez cu numerii de carte funduara 5840. si 5848 care tôte in cartea funduara pre numele meu si a reposatului barbatului meu Constantin Alesandroviciu scrise sa afla, *mai de parte din maierul adeca pamantul industrial de catra Satunic* cu toti prunii care se afla pre pamantul turtaritiu care maier la licitatiune nainte de vro 22 de ani *cumperandu-l* inca la averea mai sus enumerata l'am adaugat, si si astadi lu tin: si din cinci litre de môra in morilo Lugosielului, adeca d'oua in mor'a din mediloe, si trei in mor'a din afara a Lugosielului. —

b) In bine miscatoriu adeca: din bani gat'a parte in metal de argint, si aur, parte in papir din obligatiuni de la privati, din bucate si beutura, din pretioase, din mobile de casa, aflatôre in chilii, in celariu, in camara si in poduri, dupa cum acestea dupa mórtea mea se vor afla, ordinez: —

1) Sufletul meu lu recomand lui Dumnedieu éra trupul lu recomand pamentului, drept ace'a poftesc ca ingropatiunea mea se se faca in modul cel mai cuviincios dupa S. legea n'ostra ortodoxa resaritená, spre care scop las eu adeca spre acoperirea cheltuielilor ingropatiunei si pentru facerea a patru parastase 200 fl. v. a. serie du'oa sute fl. v. a.

2) Pentru punerea unei cruci de marmor rosiiu séu alb la mormentul meu, si pentru inserierea numelui meu si a reposatului barbatului meu Constantin Alesandroviciu si a repodatei numei mele Grozdana Popoviciu pre acésta cruce las eu in bani gat'a 100 fl. v. a. serie un'a suta florini valuta aus.

3) Veditend eu cumca romanii ortodossi resariteni (adeca neuniti) si conationalii mei din orasiul Logosiu au lipsa de un Institut mai potrivit de crescerea fetelor, asiadara condusa de ácel zel cucernic ca se promovediu crescerea solida a sessului femeesc, care este tot de odata crescerea si mai solida a poporatiunei, las cas'a mea din Logosiu roman de sub Nr. 574 cu intravilanul dimpreuna, de fundatiune perpetua, numai si numai pentru sc'ola de crescerea fetelor ortodossi resaritene romane, sub numele de *fundatiunea ortodossa resaritená a Anei Alesandroviciu nascuta Popoviciu pentru crescerea fetelor romane, care* inscriptiune poftesc ca se se serie pre acésta casa. —

4) Localitatile acestei fundatiuni asiá se se imparta, ca sc'ola fetelor si cuartirul Inve-

tiatôrei se se asedie in despartimentul de stang'a a portii, spre acaruí adaugere daca lip-s'a va aduce cu sine, ca sc'ola se se mai maréscá, las eu caramid'a cea in curtea cascii accéstea aflatôre, si inca mai 600 fl. v. a. serie siese sute florini valuta austriaca, care bani se se depuna in cas'a parsimoniale pana la adaugerea acestei zidiri.

Despartimentul cel de drépt'a portii, care si acum'a este inchiriat, cu podul si celariu, zidirea mica de jos cu podul si cu alte incaperi si gradina, se se dee tot deun'a in arenda, si din banii arendali, se se platéscá Invetiati-rés'a, se se remunereze catihetel cel ce va cercetá acest institut, se se tiena in stare buna zidirile acestui institut, se se platéscá darile impuse si adeca: —

6) Din banii mei gat'a fac o fundatiune pentru veduve romane de religiunea ortodossa resaritená din Logosiu de 8000 fl. v. a. serie opt mii florini valuta austriaca, care bani se se depuna in cass'a parsimoniale a Temisiôrei, si ordinez ca din interesul acestui capital se participeze in tot anul veduvile scapatate, nu de cele ce cersiesc pe utilite, inse altcum lipsite de ajutoriu, pe care Epitropia de mine asiadiata in numer potrivit le va afla demne de a se impartesí in ajutoriu.

Astfel de veduve scapatate care vor vedé vro rudenie cu mine se aiba antaietate toema de nu vor fi Logosiane.

Din banii gat'a fac o fundatiune de 8000 fl. v. a. serie opt mii florini valuta austriaca pentru studinti seraci romani de religiunea resaritená ortodossa din Logosiu cu numele: *fundatiunea Anei Alesandroviciu pentru ajutoriul studintilor romani*, care capital se se puna in cass'a parsimoniale a Temisiôrei si din 3 parti a intereselor lui se se ajuto de ocandata 3 tineri seraci romani logosiani de religiunea ortodossa resaritená, éra a 4. parte se se adauge capitalului pana atunci, pana va ajunge sum'a de 12,000 fl. serie du'oa sudecie mii florini valuta austriaca, si de aci incolo sum'a t'ota a intereselor se se imparta studintilor romani seraci. — Intre competintii studenti seraci dara altcum diliginti si cu portare buna, se aiba némurile mele prerogativa, toema de si nu ar loc in Logosiu. —

Din banii mei gat'a mai fac o fundatiune pentru romani seraci de religiunea ortodossa res. din Logosiu fora deschilnire de ses pentru asié disii cersitori, si ordinez ca spre acestscop se se depuna din banii mai 2000 fl. serie du'oa mii florini valuta austriaca in cass'a parsimoniale a Temisiôrei din a caror'a interes se se participe la tot anul seraci cat de multi dupa dispunerea epistropiei.

Pentru punerea in fapta a fundatiunilor prin mine punctul 3, 4, 5, 6, 7 si 8 ordinate

si intemeiate si pentru manuducerea lor, asiediu eu acú pentru totdeun'a o Epitropie constata-tôre din siepte membri romani de religiunea ortodossa res. in proportiunea de 2 membri din cler, cari se fie totdeun'a dl. Prototropesbiter al Logosiuului si dl. paroc cel mai betran din Logosiu, si cinci civili din sver'a literarie de care pentru acum denumesc pre dl. Filip Pascu, Alesandru Athanasieviciu, Ioane Fauru, Constantin Radulescu, si Aureliu Maniu, ro-gand pre toti acesti siepte domni, ca acésta adresare a mea catra ei se nu mi-o refuzeze si afacerile Epitropiei se le pórté, in interesul amatei n'ostre natuni, si a poporatiunei romane Logosiane fora remuneratiune; drept acea ordinez

10. Ca de loc dupa mórtea mea, si dupa publicarea testamentului acestuia, acesti siepte domni membri a Epitropiei se se adune la o alta si alegendu-si dintre seno preside si actuari se-si faca mai nainte ordin'a casei dupa carea vor se procedá in t'ote afacerile lor, prin acest testament incrediute. —

11. Activitatea Epitropiei se se estinda la alegerea invetiatoresiei, la darea in arenda a obiecturilor celor in punctul 5 a acestui testament spre esarendare numite, si la supravighiare, la tinerea in stare buna a zidirilor acestui institut de crescerea fetelor, — la anumirea veduvilor care au se capete ajutoriu de sub punctul 6 acestui testament, la anumirea studintilor seraci cari dupa punctul al 7 acestui testament se participe in ajutoriu, — si la dispusetiunile de lipsa la impartesirea seracilor din ajutoriu cel prin mine fundat in punctul 8 al acestui testament.

12. Ce se atinge de persón'a invetiatoresiei ordinez ca ace'a se fie nascuta romana de religiunea ortodossa resarit. crescuta si la un institut legale esaminata din sciintiele si calitatile unei invetiatoresie de lipsa la crescerea fetelor in tinerea economiei, a casei, in art'a feluritelor lucruri de mana femeéscá, in folosirea cartilor sciintifice romane, si musica de pianoforte, pre langa acésta cunoscint'a a mai multor limbi straine intre care negresit se fie cea germana seu francesá.

13. In cazul daca, de loc dupa mórtea mea nu s'ar afla persón'a apta de invetiatorés'a, apoi Epitropia se se ingrigéscá de crescerea asiá unei persóne in timpul acest cat se va poté mai scurt, prin medilócele acestei fundatiuni. —

14. T'ote afacerile cate ordinez cu ca se le pórté Epitropia, cea prin mine in punctul 9. acestui testament asiadiata, rog ca nu altcum de cat pe calea consultarii prin majoritatea absoluta a voturilor se se faca, dara neci cand presidiul seperat, séu numai membrii fora presiedinte: — si provocandu-me la conscientiositate onoratiilor membri ai Epitropiei i rog ca in tot

anul mai tardiu pana la serbatôrea intempnarii Dlui (2 Februaru) se si dee socót'a sa despre activitatea cea in punctul 11 acestui testament apriat descrisa, inaintea adunarii generale a bisericiei n'ostre ortodosse resaritene din Logosiu, éra pre adunarea generala besericéscá o rog ca acésta socót'a se o revéda, si revisiunea in protocolul adunarii besercesci se o petréca. —

15. Totodata rog pre venerabilul cler a bisericiei n'ostre ortodosse res. din Logosiu ca in acea domineca séu serbatôre, cand socotelele Epitropiei inaintea adunarii generale se vor substerne, se se tina pentru mine si pentru reposatul meu barbat Constantin Alesandroviciu un parastase, pentru a caruia tinere adeca cheltuié-la cu lumini cu clopote eu las la S. beserica ortodossa din Logosiu o fundatiune de 100 fl. v. a. serie un'a suta de florini val. a.

16. Daca óre care din cei 5. onorati membri s'ar stramutá locuint'a din Logosi, va abdice ori va mori, apoi rog pre onor'a adunare basericéscá din Logosiu spre acest seop din beserica cu d'oua septamani mai nainte dupa asiemie mentele sfíntei besericiei n'ostre conchemande, ca dons'a prim majoritatea absoluta de votruí se se intregéscá numerul membrilor de sine intielegendu-se cá in cazul de indepartare a Dlui Prototropesbiter s'au a Dlui paroc mai betran de la acésta Epitropie locul fiescecarui prin urmatoriul lui in pusetiune s'au respectivo in ordina etatei sa se implinésca.

17. Fünd ca buna crescerea tinerimei fora adaparea ei cu principele religiositatii nu este cugetavera, asiá dara rog pre preotimea ortodossa res. din Logosiu, ca se bine voiesca a estinde portarea de grigia asa si preste institutul de crescerea fetelor, prim mine in punctul 3. acestui testament asiadiat, prin cercetari septemariaric, si propuneri religiose, rogand mai de parte pre onor'a Epitropie ca dens'a pre acél domn preot cel ce in acésta privintia se va ostentí, incat va fi cu potintia, amesurat ostenelelor lui, din venitul fundatiunei se-lu remunereze.

18. Din banii mei gat'a las eu pre langa acea un'a mie de florini valuta austriaca, care a fost voi'a reposatului meu barbat Constantin Alesandroviciu a o dá pentru facerea unui s. morment in Sf. baserica ortodossa res. din Logosiu inca mai 400 flolini v. a. si asiá las in sum'a spre acest scop 1400 fl. v. a., care morment pana in diu'a de astedi s'a si facut pana la inserierea numelui meu si a barbatului meu Constantin Alesandroviciu prin negociatoriul din Logosiu fii lui M. Hirsch Deuts (Mecehala) si cari a conto acestui morment sunt si escontentati cu 800 fl. v. a. mai remanend se mai capete ei de la mine atunci cand mormentul va fi cu totul gat'a si inseris, inca restul de 600 fl. v. a. ce daca eu voiu fi in viétia, Epitropia cu privire la Obligatiunea ce o am eu de la acesti

Acésta greutate in sciintia s'a invins, si adi se scie, cumca d'ntre popórale galu-celtice migratôrie din Asi'a in Europ'a inca inainte de cr'a mantuiriului nostru Isus Crest, un'a parte, ori ramura, au remas statiunata de a-supr'a Marei negre, cand coló cele lalte ramuri a acestui popor, a purces in migratiune mai departe spre apus pana in Galia si in partile invecinate, unde s'a asiadiat spre locuire.

Deci, de asupr'a de Marea négra spre resarit, inca inainte de Crest a locuit si vetiuit Cimerii séu Cimrii (Kimerii, Kimri) de origine galu-celtica, si un'a parte d'in acest popor, in fatalitatile batailor necontentine, ce au portat eu popórale din pregiur, spre a se scuti, s'au retras eu decurgerea timpurilor in semiinsul'a Marei negre a Crimului de asta-di, care insula au capetat numele seu de la numele aceluí popor; semiinsul'a acésta s'au numit inca de vechii Romani Chersonnesos Taurica, ori Cimerica. — Intre remasitiile de ginta galu-celtica aflatôrie in viétia inca astadi in Irlandia, in Scotia de sus, si in insul'a Man, apoi in cantenul Valles din Anglia, precum si in Basa-Bretania Franciei, — locuitorii galu-celtici din ací numitul canton Vales inca pana in diu'a de astadi se numesc pre sine Cimri (Kymri) si cauta se se socotéscá de frati cosangeni ai acelor Cimri, cari in migratiunile popóralor ce au purces din Asi'a spre Europ'a inca inainte de Crest, au remas statiunati de asupr'a Marei negre, retragendu-se cu timpul un'a parte din ei in semi-insul'a aceluí Mari, numita Crim de dupa numele lor.

Despre aceste d'oua popóra cosangene, cimerice, de origine galu-celtica, face aducere a-minte si cea mai vechia istoria a Grecilor, precum si povescile pestrate la Homer si E-

phor, cari vorbind despre acesti Cimri spun cá sunt aflatori, parte la portile Iumei in margina apusului cá un popor si tiera in volvata in intunecere, parte cá sunt aflatori — in acésta si timp — de asupr'a Marei negre ca un popor vitéz si cuceritoriu. ¹⁾

Anglosasonii, au numit pre poporul galu-celtic al Cimerilor (Kymrilor) din Anglia cu numele de: Vallas, ori Vallas, si Vealh (dupa marturisirea lui Grimm), care nume este urdit din Gal, si asemenea cu Valac, acésta ce insemnám aci drept un'a greu cumpenitória impregiurare pentru intarirea n'ostra, care o vom desvoltá mai in jos, cumca popórale galu-romane s'au numit inca in vechime Valachi de Germanii si Slavi.

Trivali, Bastarni, Peucini, Tai-fali, Victo-fali, Sicoboti, ²⁾ Costo-bori ori Cista-boci, ³⁾ Teurisci ori Taurisci, Seordisti, Fali ori Vali (-Cumani), Pacinaci (numiti si Pecinaci, Piceni,

¹⁾ Vedi F. K. Mayer: die keltischen Völkerschaften pag. 4 Berlin 1863.

²⁾ Sico-boti, este cuvânt de origine galu-celtica compus a) din Sico-, ori Sigo- ca in Sigo-vese ducele Galilor cel-famos; si b) din bud ori bod armoric si cambrie, Cuid iibernic, care insemnâza pre latinia: victoria, fortuna, beneplacitun, gratias, si care vine inainte in mai multe nume compuse de barbati galu-celtici, precum in: Gur-bud, Cat-bud, Tri-bod, Arth-bod, Eu-bod etc., de aceste cuvinte vin inainte inca in al 11 seculu in Chartularia Rhedonense, si in Liber Laudavensis. La Cesaru vine inainte: Buduognatus; la Tacitu: Maro-bod-nuus; in inscriptiunile lui Gruteru 758, 11: Ante-boduus; la Plinice: Bodio-cases, Bodi-ontici, Teuto-bodiaci; la Greg. Tur. 5, 16: Bodius-Britanorum comes. — Sico-boti, sta in multorarii, in singurarii cauta se sune Sico-botus; botus este asemene cu bodus.

³⁾ Costo-bori ori Cista-boci, form'a cea d'antaniu dupa Juliu Capitolinu a dou'a dupa Ptolomeu, — este

drept formatiune din Peucini), sunt nume de popóra, cari au fost statiunate in Dacia traiana si in partile ei invecinate, de dupa cum ne marturisesce Ptolemeu Alesandrinul in geografia sa cartea 3. cap. 8; Iuliu Capitolinu, in Marcu Aureliu Filosoful cap. 22; Eutropiu, in locul mai sus citat, si alti autori, si cari popóra nu au potut fi alta de cat numai nescé ramuri a marelui popor Cimericu de origine galu-ultica statiunat in partile Marei negre.

La poporul galu-celtic de la Marea négra, numele de Cimri, Bastarni, Peucini etc., — se ved a fi fost numai nume ce s'au atribuit sie-si spre desclnire de unele ramuri séu cete din acest popor, dar' numele Gal cauta se se créda a fi fost in folosintia drept nume genetic al intregéi natuni, fiind cá remasitie de vechi monumente a numelui Val asemenea cu Valac, si format din Gal, precum, vom demustrá mai in jos, resuna si se afla chiar si in numele: Dece-valu, Tri-vali, Tai-fali, Victo-fali, Vali ori Fali (si Valani, Valuen, Wal-

asemenea cuvânt de origine galu-celtica, compus din catu-pugna lat.; acest cuvânt vine inainte in fórté multe cuvinte galu-celtice compuse, precum in: Catu-riges-proelii reges lat. (Cesaru), Catu-slogi-pugnac agmina lat. (Plin.), Coddacatus (Inscript. Orell. 2064) etc.; apoi acest Catu-, la scrietori s'au scriat in: Cato-, Castu-, si Casto-, pre cum in Cato-slogi, Castu-logi, Casto-logi, in Pliniu 4, 17. — Partea a dou'a a acestui cuvânt, adeca-bori din Costo-bori este striatiune din Boii, Boji, nume de popor galu-celtic, care in compusetiuni se serie si — bogi, — βαγορ grec. precum in: Tolisto-boji la Liviu, si Tolisto-bogii la Pliniu, apoi Abrextobogius, Vercom-bugius la Liviu 38, 19; Setu-bogius, Adbogius la Orell 2062 si 2543. — Partea a dou'a — boci din Costo-boci este asemenea cu — bodus de mai sus, fiind cá vine inainte Teuto-bocus la Gruter pag. 133 si Teuto-bodus la Pliniu.

ven) cu cari nume din urma numesc popórale germane pre Cumani. — Tot de la aceste poróra galu-celtice statiunate in partile Marei negre si trage originea numelui si cetatea Halieciu, in vechime numita Gales, de la care cetate apoi si inprumutá originea chiar povinci'a Galicia de sub inperati'a austriaca, care avea, in vechime, pre timpul batailor cruciate, alta estindere si spre partile Moldaviei; si cetatea Cra-covi'a s'a luat numele de la Craecus, óre care duce galu-celtic, ce a domnit in partile acele vedi despre aceste: „Etudes numismatiques et archeologiques tupe galois ou celtique, de Joachim Lelewel, Bruxelles 1840 pag. 10—14; — tot asemenea cetatea Galatiu d'in Romania de asta-di, si Galatea provinci'a istorica din Romania de asta-di, si Galatea provinci'a istorica din Asi'a mica, s'a fundat dupa mórtea lui Alesandru cel mare, de acele-a-si popóra galu-celtice, si cumca popórale galu-celtice din partile Marei negre s'au numit pre sine inse-si cu numele de Galate, si cumca Grecii chiar numai pe timpul lui Alesandru cel mare macedonénu au inceput a numi pre acele popóra si cu numele acest de Galate se adaveresce di'n Pausanias X, 12, 15.

La Grecii liter'a β s'au respuns la inceput cev'a mai móle decat germanescul b, incev'a asemenea cu rostintia acestei litere la Spani si Neo-Grecii; mai tardiu s'au reprezentat latinescul v prin acésta litera, scriendu-se Βάρρον, Βαρρλωσφ Grecii macedoneni au scris acésta litera in locul lui scriend Βίλλπος in loc de Φίλλπος — si de aci ne putem splicá, pentru ce se cetexé Dece-val si Dece-bal, Tri-vali si Tri-bali. —

(Va urmá)
Simeone Manguica.

negotiatori se implinésca, vedi punctul 36. in capetul testamentului mai pe larg.

19. Nepótei mele de véra Sufei Jovitias las din banii mei gat'a 200 fl. v. a. serie dóua sute florini valuta austriaca si ficei ei Juliane Jovitias inca 200 fl. v. a. scriedóua sute florini v. a.

20. Fetelor verisiórei mele Mariutiei alui Petru Opra din Logosiu, si anunit Persidei si Juliane las fiesce carei cate 200 fl. v. a. serie dóua sute florini v. a. in suma la amendóua 400 fl. cu accia conditiune ca acesti bani pana atunei pana cand fetele se vor marita se se puna poséma lor in Cass'a parsimoniala a Temisiórei éra parintelui lor Petru Opra iertendui-se cei 90 fl. v. a., cari mi este detoriu i las in bani gat'a mai 10 fl. v. a. serie diece florini v. a., cari bani dupa mórtea mea din preuna cu obligatiunea se i-se estradee.

21. Celor trei fetitii a nepótei mele de véra adeca Juliane Muresianu, si anume Catitei Valeriei, si Annei din Logosiu las din banii mei gat'a fiescecaria cate 200 fl. serie dóua sute de fl. v. a. adeca la tóte trei 600 fl. v. a. cari bani pana la maritatul lor se se depuna in cass'a parsimoniala a Temisiórei.

22. Nepótei mele de véra Elisavetei sofcii lui George Jeta din Logosiu las din banii mei gat'a 100 fl. v. a. serie un'a suta florini v. a. si sororei ei Mariutiei, maritate dupa Petru Vasi las alta suta 100 fl. v. a. in suma ambelor sorori 200 florini v. a.

23. Stranepótei mele de véra, Mariei ficei a Mariutiei lui George Relia din Logosiu las din banii mei gat'a 100 fl. serie un'a suta florini v. a.

24. Nepótei mele de vér Stanci ficei lui Antonie Marinovicu carea e maritata in tiér'a romanésca dupa Gita Tratulicianu si locnesce acolo in Valea Boului, i las din banii mei gat'a in metal de argent 600 fl. socotind cate 3 svanti la un floren adeca in suma un'a mie si opt sute de svanti tot in metal de argent, pe langa acésta i mai las un inel de aur cu mai multe petri scumpe infrumsetiat, un orologiu femeese de aur, cu lantiu de aur, si (6.) siese linguri de argent mari, de mancat, un'a sareritie de aur, si un'a parecbe cercei de aur.

25. Altei nepóte ai mele cu numele Alexandra care este veduva si locnesce in Craiova in tiér'a romanésca langa sf. Maria de piétra, si o sora cu Stanca de sub Nro. 24 acestui testament, las din banii gat'a in metal de argent 1000 fl. socotind cate 3 svanti pe 1 fl. in suma (3000) trei mii de svanti in metal de argent, éra din pretióse i las 10 sire, serie diece sire de margaritari in pretiu de 400 fl. i mai las un inel de aur infrumsetiat cu petri scumpe, de diamant, un'a parecbe cercei de aur cu diamant in forma de cotaritia facuti, un'a bratileta de aur, siese linguri de argent pentru casea si un'a lingura mai mare de scos lapte éra-si de argent, si un'a sareritie de argent.

26. Catitiei ficei nepotului meu Iotia Popovicu din Logosiu las 100 fl. serie un'a suta florini v. a.

27. Fetelor celor dóua alui Lazaru Pervu din Logosiu las din banii mei gat'a 200 fl. v. a. serie dóua sute florini v. a. adeca la fiesce care cate un'a suta fl. v. a. cu acéla adaos, ca pana la majorenitatea lor se puna in Cass'a parsimoniala a Temisiórei.

28. Desi in intielesul Contractului de casatorie celui la inceputul acestui testament sub % alaturat barbatul meu Constantin Alexandroviciu morind inaintea mea, si neavend noi la olalta prunci — n'a avuta drept de dispusetiune, fiind intréga avcrea acésta a mea proprietate, totusi voiesc eu se sustien si se implinesc aceste legale prin el facute, adeca 200 fl. serie dóua sute florini v. a. lasate Juliane Fauru verisiórei repositului meu barbat, 1000 fl. v. a. serie un'a mie fl. v. a. lasata lui Corneliu Fauru stranepotului de vara a numitului meu barbat, 1000 fl. serie un'a mie fl. v. a. lasata Juliane Fauru nepótei de véra a repositului meu barbat; 200 fl. serie dóua sute fl. v. a. lasate Sofiei Pavel nascuta Fauru din Logosiu, si nepótei de véra a repositului meu barbat 200 fl. serie dóua sute florini v. a. lasate Mariei nascuta Fauru, inca mai unei nepóte de véra a repositului meu barbat, carea este maritata in Szemlak, si 200 fl. serie dóua sute fl. v. a. lasate la Spitalul Logosului se se platésca din acelea 10,000 respective 4.200 fl. v. a., care eu in intielesul contractului de casatorie la inceputul acestui testament % alaturat barbatului meu i am dat, si care suma de bani dupa mórtea barbatului meu, éra mie inderept a mi ca-

dé. — In privinti'a santului morment se implinesc vointi'a prin punctul 18 acestui testament. — Fantan'a publica pre drumul Szinisi-gului inea s'a facut, éra celelalte dispositiuni testamentare a-le lui, die a repositului meu barbat Constantin Alexandroviciu neavend el neci o basa legala, nu le incuvintiez. —

29. Viea cea mica de sub nr. parcel 5848 a cartei funduare din Logosiu roman o las Annei, ficei a Juliane Muresianu cu acea conditie ca neci cand se nu fie ertata se o vinda, ei se remana la prunci ei. —

30. Viea mare de sub nr. parcelar 5840 si cele dóua livedi de sub nr. parcelar 5839 si 5847 a cartei funduare a Logosului roman, cele cinci litre de móra din móra Logosielului, maierul din hotarul Logosului de langa drumul Satului mic, si tot binele miscatoriului de prin sobe, celariu, poduri, magazine ect., carele este conseris in consignati'a cea acil sub 2% se se tracteze asiá dupa cum s'a insecinat in consemnatiune: adeca o parte se se dee in legale, éra cea lalta se se prefaca in bani pro calca licitatiunii, si din banii acestia se se in pace cele de inpacat la judetiu, si la alte oficiolate. finantiare si comunale in cat se va cere pentru realitatile fundatiunii; éra restul banilor din aceste vinderi remas din preuna cu banii gat'a ce in localitatile mele dóra se mai pot aflá, si cu sumele incassande de dupa obligatiunile active, precum pre a mou, asiá si pre a barbatului meu nume sunatóre, care obligatiuni in specificatiunea cea acil sub 3% sunt consannete si aeluse se se inparta pre legatele, si intra respectivii legatari de sub nr. 6, 7, 8, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27 acestui testament in proportiune corespundietóre marimeii legatelor. —

31. De esecutore acestui testament denu-mese eu Epitropi'a cea in punctul 9 acestui testament de mino numita, rogandu-o ca ea tóte afacerile care in cele 34 de puncte acestui testament au a-se face, se le implinésca in modul cel mai corespundietoriu vointiei mele acestei din urma, transpunend spre acestea din partem tóta deplin'a potere. —

32. Daca in decurgerea timpului esecutorele acestui testament va vedé ca in Cass'a parsimoniala a Temisiórei nu este destula securitate pentru legatele cele in intielesul acestui testament deponende, séu daca eu tempul in Logosiu se va infintia vreo Cassa parsimoniala destul de sigura, inputernicesc eu pro esecutorele acestui testament de a scóte acele legate respective si anunit cel de sub punctul 6, 7 si 8 acestui testament din Cassa parsimoniala a Timisiórei, si séu in alta Cassa parsimoniala mai sigura ai asiedia séu oventual-minte in Cass'a parsimoniala a Logosului ale transpunc. —

33. Inca rog Epitropi'a, ca de la Juliana Popovicu soci'a nepotului meu de vér se incasadie 200 fl. v. a. cu care dis'a Juliana mi detóre, acesti banii se fie a spitacului cu tot cu interese.

34. Daca comun'a besericésca ortodosa orientala din Logosiu ca revediatórea agendelor Epitropiei de mine intemeiata, eu privire la institutul de crescerea fetelor nu se va aflá indestulata o rog ca acésta cauza se o duca mai sus la Episcopii'a séu eventualminte si la Archiepiscopii'a respectiva.

35. Din cele dóua vii promontoriale in délul lui Polezeu numerii de carti funduare 5840 si 5858, care tóte in cartea funduare pro numele meu si a repositului meu barbat Constantin Alexandroviciu serisa se afla; mai remasa un'a resvóra inea de la ta'ta meu éra ceialalta resvóra cu temp din trud'a mea cu am cumparat.

36. Atunci cand am conceptat acest testament mormentul din sf. baserica éra numai intru atat gat'a precumu suna punctul alu 18. aceslui testament, dara astadi la subscrierea testamentului acil s. morment este cu tot cu icóne laterale si cu inscriptiunea numelui meu ai a barbatului meu gat'a.

Din care cauza ordinatiunea punctului 18 pentru platirea restului de 600 fl. v. a. e incheata, de óra ce restrl acéla de 600 fl. eu Pam platit fiului M. Hirsch Deuts.

37. La punctul 1. mai adaug, cumca eu doresc si ordinez, ca ingropatiunea mea se se faca cat mai pompósa si frumósa, si ca se mi se faca pomenile indatinato la ingropatiune la 9 diló, la 6. saptamani, la 1/2 an, si la un an, si ca tot deun'a cand se va tiné pomana se se tina si parastasl cuvenit in baserica, si de

acea daca cele 200 fl. din 1. nu vor ajunge atunci Epitropi'a din tóta mas'a se mai adauga cat se va mai cere.

38. Punctul al 2. din testamentul acésta inehciat fiind ca eu pana acum crucea cea ordinata am facut'o, si am redient'o, mai ordinez inea, ca numai dupa mórtea mea se se scrie si numele meu pre crucea aceea cu spese din mas'a intréga.

39. La punctul 27, se mai adunga, ca atunci cand un'adintre fetele lui Lazaru Pervu ar mori minorena, partea ei se remana celei alalte.

40. Tóte hainele si mobilele care se vor mai aflá si nu sunt conserise in consemnarea de sub 2 p., ordinez, ca se nu se vinda ei se se inparta la némuri, si la seraci.

Logosiu in 7/19. Aprile 1865 Anna Alexandroviciu m. p.

Testamentul acésta astadi fiind noi sub-scrisii martori toti de odata de fatia in urmarea rogarii Domnei Annei Alexandroviciu, s'a cetit in tot cuprinsul seu inaintea dóunei Annei Alexandroviciu in fati'a nóstra, si dens'a eu mintea intréga, si libera de tóta influinti'a, dupa cetire ni-a respuns ca dens'a a pnceput acest testament si acest testament e voia ei cea din urma.

In fiinti'a nóstra de fatia a tutaror tot de odata a si subseris dómn'a Anna Alexandroviciu acest testament cu insasi man'a sa.

Logosiu in 7/19 Aprile 1865. — Ioano Kodaly m. p. (L. S.) martore, Atanasie Czodan m. p. (L. S.) martore, Iulianu Ianculesu m. p. (L. S.) martore, Andrei Stolozsanu m. p. (L. S.) martore, Vasilie Onya m. p. (L. S.) martore, Iuliu Petricu m. p. (L. S.) martore, si celitoriu testamentului Titu Hatiegu m. p. (L. S.) martore, Nicolau Iovitia m. p. (L. S.) martore si scriitoriu testamentului.

Romania.

In fine recunósc si Rusi'a nóua stare a lucrurilor din Romani'a, recunósc pre Carol I. Ambasador'a rusésca de la Constantinopole facú visita Domnului Carol la 27 opt. Cei lalti reprezentanti fausera mai nainte, precum amintiram in nr. tr.

No intrebám acum'a ca óre ce a caseigat Rusi'a din intardiare? Nesmintit din tóte poteriile europene ea si-are simpatia mai putiena la poporul roman, daca o potein numi asié.

Rusi'a nu fu in stare a nemici vointi'a unei natiuni nedependente de la dens'a, si prin intardiare dovedí ca voiesc se desface ceva, éra prin recunóscere dovedí ca n'a potut desface. Proba mult elatanta despre nepotinti'a diplomatiei rusesci, data chiar de catra cabinetul de Petropole!

Nu érá bine ca Rusi'a se-si deo recunóscerea din capul locului? Asié, dar atunei Romani'a nu-si potea cunóscé bine inimicii, éra diplomatia rusésca ar fi incunjurat caderea sa in oclii Europei, si acésta cadere érá necesaria pentru caus'a generala a libertatei in Europ'a.

Prin recunóscerea Rusiei e delaturata ultim'a pedea in diplomatia, Romani'a in linisce deplina si-va poté dedica tóta aptivitatea pentru cestiunile interne.

Ne felicitám ca Austri'a s'a desvetiat a merge cu Rusi'a pro aceeasi cale, o vedem separandu-se de Petropole, avend politica sa propria, condusa numai de interesale sale.

Economia.

Temisióra, 2. novemb. 1866.

(Reportul de septemana a Loidului temisian.) Cercarea cea buna a bucatelor din septemana trecuta, cese loc alteia mai domlé, dara pretiurile se sustienura, tienend vendiatorii bucatele la pretiu; vendera nu fu insemnata. Grau se vindura cam 20,000 meti 88/89 1/2 ¤ cate cu 5 fl. 50. de la calca ferata, 88/89 ¤ cu 5.45, 89 ¤ cu 5 fl. 50 den magazina. Secar'a érá cercata; se vendura putine parti mici cu 3 fl. 95—4.10 cr. de metiu. Ovesul asemenea este cautat si voies se ofere 1.80 cr. de met. Cucuridiul nou se cumpera pentru fabricele locale cu 3.30—3.40 cr. Pentru aprilii-mai se caparira circa 20,000 meti cate cu 3.25—3.30 cr. —

Pretiurile stau asiá: grau 87/88 ¤ 5.25—5.30, 88/89 ¤ 5.40—5.45 89 ¤ 5.50 cr; secar'a 78/80 ¤ 3.90—4.10 cr; ovesul 46/48 ¤ 1.75—1.80; ordiul 68/70 ¤ 2.60—2.70 nominal; cucurudiul, nou, 330—3.40 cr de metiu.

= „Krassoer Ztg.“ intr'un articol de fond ocupandu-se de organizatiunea nóua a Austriei atinge si cestiunea Ungariei respective a nationalitatilor si nu cu deplin somtiu de dreptate si loialitate aréta necesitatea egalei indreptatiri. Accentuáza recunóscerea autonomiei fiecei nationalitati dicend: „Romanii si Slavii pentru neci un pretiu nu vor suferi egemonia straina: ei voiesc egalitatea nationalitatilor in tóta privinti'a. Noi iubim — dice autorul — patri'a-ne comuna tot asiá de ferbinte (ca magiarii), portám asemenea sarcine, dara voim si asemenea drepturi. — Nu avem tendintie separata, dara nu suntem nici amicii „dualismului perfect“. — Mai departe dice ca Romanii sunt federalisti inse nu in intieles slavecan, cáci astfel de federalism este dualism in a dóua editiune. Acostea le dise un magiar.

= Meeting. Slovaci intieleginti din Ungaria sup. in 21 l. e. vor tiené o conferintia in care vor dá vot de neineredere deputatilor dietali cari sunt octroati de influintie straine pentru comitatele slovacesci, pentru ca accia intieleg reu dorintiele Slovacilor si nu numai in privinti'a nationalitatii lor, ei si in privinti'a relatiunilor de stat a regatului Ungaria catra monarhia.

= Un picior de gidov amputat. Unui ostasiu de religieuna gidóvesca, ranit fiind in picior, i se amputá piciorul si, fiind ca tot in acc'a-si di se inmormontá si un ostasiu crestin, piciorul amputat al ovreului fu pus intr'un sieriui cu cadavrul crestin. Preotul crestin santí amendóue cadavre la inmormontare. Dupa putine dile ovreul cu piciorul amputat, si perdú si véti'a; némurilo lui se aduna la inmormontare, obsérva ca i lipsesce un picior si numai de cat aflara, ca este ingropat la un loc cu crestinul. I cuprinse spaima mare si nu se paciura mai nainte de ce nu se desgropá piciorul ovreese din mormentul crestin si se bincóventá de nou de catre rabin.

= In Prusia se incéca mai multo foi a calculá cate puscaturi a facut un pedestrasiu din armat'a ei in resboiul trecut. Datele aréta ca patrónene (cu tot cu cele perdue si nefolosite) se urea pana 1,850.000 cari impartindu-le intre 268.000 pusci, vin la o pusca cate siette. Asiá dara in decurgerea intregului resboi un ostasiu prusian a descercat pusca sa numai de 7 ori.

Cursurile din 6 novembre n. sér'a.

(dupa aretare oficiale.)

	bani	marf.
Imprumutele de stat:		
Cele cu 5% in val. austr.	54.70	54.90
„ „ contributiunali	99.80	99.90
„ „ nóue in argent	85.90	86.10
Cele in argent d. 1865 (in 500 franci) ..	77.25	77.75
Cele nationali cu 5% (jan.)	66.50	66.70
„ metalice cu 5%	59.00	59.25
„ „ „ maiu — nov.	60.10	60.25
„ „ 4 1/2% „	51.25	51.50
„ „ 4% „	45.25	45.75
„ „ 3% „	34.00	34.50
Efecte de loteria:		
Sortile de stat din 1864	72.30	72.50
„ „ 1860 1/3 in colo intregé ..	79.90	80.10
„ „ „ 1/3 separata	87.25	87.50
„ „ 4% din 1854	73.50	74.00
„ „ din 1839, 1/3	148.60	149.50
„ bancei de credit	125.75	126.00
„ societ. vapor. dunarene cu 4% ..	80.50	81.50
„ imprum. princip. Eszterházy & 40 fl.	—	—
„ „ Salm	27.00	28.00
„ „ cont. Palffy	21.00	22.00
„ „ princ. Clary	24.00	25.00
„ „ cont. St. Genois	23.00	24.00
„ „ princ. Windischgrätz & 20 ..	17.00	18.00
„ „ cont. Waldstein	18.50	19.50
„ „ „ Keglevich	12.00	13.00
Obligatiuni desarróinatóre de pament:		
Cele din Ungaria	72.25	72.75
„ Banatul tem.	71.00	72.00
„ Bucovina	65.50	66.50
„ Transilvania	65.50	66.25
Actiuni:		
A bancei nationali	713.00	715.00
„ de credit	151.10	151.30
„ „ „ scot	585.00	590.00
„ „ „ anglo-austriace	78.50	79.00
A societatei vapor. dunar.	460.00	462.00
„ „ „ Lloydului	180.00	185.00
A drumului ferat de nord	1615.00	1620.00
„ „ „ „ stat	197.60	197.00
„ „ „ „ spus (Elisabeth) ..	127.75	128.25
„ „ „ „ sud	209.00	209.50
„ „ „ „ langa Tisa	147.00	147.00
„ „ „ „ Lemberg-Czernowitz ..	182.50	184.50
Bani:		
Galbenii imperatesci	6.11	6.12
Napoleon'ori	10.32	10.33
Friedrichs'ori	10.80	10.90
Suverenii engl.	12.90	12.95
Imperialii rusesci	10.60	10.65
Argintul	127.50	128.00